

Rom 6, 6

6: For vi vet dette, at vårt gamle menneske ble korsfestet med ham, for at syndelegemet skulle bli fratatt sin makt, så vi ikke lenger skal være treller under synden.

Vi vet dette - etter gr. teksten egentlig "vitende dette", "kjennende dette at vårt gamle menneske ..." osv. Grunntekstens ord for "vi vet" har en betydning som står for kjennskap bygget på erfaring. Med dette vil Paulus si: At vi er blitt forenet med Kristus gjennom en død og oppstandelse som har likhet med hans, det kan det ikke herske noen uvisshet om for oss som vet og erfarer at vårt gamle menneske er korsfestet med ham. Hvis vi ikke vet noe om dette, da kan vi ennå ikke være blitt nye mennesker. Dette å være forenet med Kristus er ikke noe vi bare opplever i tankene, men noe vi kjenner av erfaring.

Vårt gamle menneske ..., og syndelegemet. Når apostelen her bruker to forskjellige uttrykk, "vårt gamle menneske", og "syndelegemet", forstår vi at med vårt gamle menneske menes hele vårt tidligere indre og ytre liv i synd og vantro. Dvs. vårt gamle jeg, vår tidligere livsretning. Slik den var før den nye fødselen. Da vi ikke fryktet Gud, ikke hørte hverken på hans trusler eller hans nåde, men bare levde fritt etter vårt kjøds lyster og tidsånden i denne verden (Ef 2: 2, 3). Med vårt gamle menneske mener Paulus egentlig ikke selve vår falne natur. Men hele vårt tidligere liv og levnet. Det forstår vi av at han nettopp skjelner mellom "vårt gamle menneske" og "syndelegemet". Det kalles "vårt gamle menneske" i motsetning til det nye (Ef 4: 22, 24 og Kol 3: 8, 10). Og det må også kalles "vårt gamle menneske" fordi det var slik fra vår fysiske fødsel. Ja, helt tilbake fra syndefallet var det likt hos alle Adams barn.

Med "syndelegemet", som ved korsfestelsen av det gamle mennesket skal tilintetgjøres, menes det samme som "kjødet" andre steder i Skriften. Det er det samme som selve syndefordervet i oss, men skildret som et legeme. Dvs. selve den syndige naturen med dens onde begjær og dens utbrudd i syndige ord og gjerninger. Denne virksomme synden som bor i oss, har Paulus i Kol 3: 5 konkret skildret som et legeme, når han sier: "Overgi derfor deres jordiske lemmer til døden: hor, urenhet, syndig begjær, ond lyst og grådighet" osv. Når han taler om disse syndige utbruddene som våre "lemmer", forstår vi at han omtaler synden som et legeme. Det er dette syndelegemet som skal bli "fratatt sin makt" gjennom den andre korsfestelsen*.

[* Noen har ment at med uttrykket "syndelegemet" skulle menes selve menneskets legeme "som sete og organ for synden" sier de. Og på den bakgrunn anser de det gamle menneskets korsfestelse å skulle ha som sitt endelige mål at (hina, "for at") menneskets legeme skulle "bli fratatt sin makt". Selv om vi tolket uttrykket "bli fratatt sin makt" i den mest tenkelig svake form, f. eks. "gjøres uvirksom", så ville vi likevel med denne tolkingen akseptere den tanken at syndens makt ligger i legemet, at en med "kjødet" bare skulle mene legemet. Men dette er klart ikke Skriftens mening. Skriften bruker jo uttrykkelig formuleringen "et sjelelig menneske" (slik gr. språket konkret uttrykker det) om "det naturlige menneske" (1Kor 2: 14). Og taler om "det kjødet ville" (Ef 2: 3), om "kjødets sinnelag", og et "kjødelig sinn" (Rom 8: 6 og Kol 2: 18). Og disse ordene forteller oss jo at synden egentlig er et åndelig onde. Menneskets synd består jo ikke i at vårt legeme har syndige drifter på samme måte som dyrene. Nei, tvert imot er menneskets forhold at nettopp fordi vi er syndige, totalt fordervet i menneskets sjel, derfor blir også legemets drifter styrt til ulydighet mot Guds bud - det som synden egentlig består i.]

[I v. 12 sier Paulus: "La derfor ikke synden ha herredømme i deres dødelige legeme". Han sier ikke: La ikke deres dødelige legeme ha herredømme. Vi legger merke til at det er synden som omtales her som den som har herredømme - og som altså ved korsfestelsen skal "bli fratatt sin makt". Men hos de gjenfødte er legemet en bolig for Ånden og dens frukter (1Kor 6: 19), på samme måte som legemet altså også blir brukt av synden. Det ville være en utillatelig nedvurdering av apostelens budskap, om en tillat ham den meningen at korsfestelsen av vårt gamle menneske bare skulle bety en viss svekkelse av legemets kjødelige lyster. For vi ser og vet jo at det er synden i sin helhet som omtales over alt her. Det ville være å gi næring til en retning som Paulus spesielt brennemerker som falsk; dette: i sin nidkjærhet mot synden å vende seg mot legemet (se Kol 2: 23, 1Tim 4: 8). Til tider kan det være behov for å "speke" legemet gjennom faste og arbeide (Rom 13: 14). Men at hele "vårt gamle menneskes korsfestelse" ikke skulle ha noe større siktepunkt enn en viss svekkelse av legemet, det er å skyte langt over mål i tolking av dette budskapet som jo gjelder synden i sin helhet. Og vi har allerede sett at Paulus også på et annet sted (Kol 3: 5) skildrer synden som et legeme med dets "lemmer".]

korsfestet med ham - eller "med-korsfestet", "korsfestet sammen med". Så inderlig er vi forenet med ham, at alt det som skjedde med Kristus i hans lidelse, død og oppstandelse, har sitt motbilde i den kristnes nye liv. Tidligere har Paulus sagt at vi er "døpt til Hans død", at vi er "begravet med Ham" og at vi er "forenet med Ham i en oppstandelse som har likhet med Hans oppstandelse". Og nå sier han altså at vi er "korsfestet med ham". Å være "korsfestet med Kristus" har to betydninger i det vi leser hos Paulus. Når han i Gal 2: 20 sier: "Jeg er blitt korsfestet med Kristus", så betyr det at han har del i Kristi egen korsfestelse på Golgata. Der var vi alle, og stod i ham for Guds dom, og "vi har gjort det klart for oss: Når én døde for alle, da døde alle" (2Kor 5: 14), om én er korsfestet for alle, så er de alle korsfestet. Sammenhengen viser at det er denne betydningen uttrykket har i Gal 2: 19.

Men i vår tekst betyr det noe annet når Paulus sier at "vårt gamle menneske ble korsfestet med ham". Her betyr det at hele vårt tidligere liv, - slik det var arvet fra Adam, og som vi levde fritt ut i vantro og ondskap, - er nå ved foreningen med Kristus fengslet og døende. På samme måte som Kristi legeme ble festet til korset med nagler gjennom hender og føtter. Og på samme måte som et korsfestet menneske aldri mer kunne tenke på sin frihet, men bare så døden foran seg, slik er det også med en kristen, som jo er korsfestet med Kristus. Bundet til uavbrutt bare å dø mer og mer bort fra alt som ikke behager Gud. Og på samme måte som døden på korset var en langsom og bitter død, slik er også korsfestelsen av det gamle menneske en langsom dødsprosess, og svært bitter for vår natur. På samme måte som et korsfestet menneske etter loven var et forbannet menneske som ble avskydd av alle (5Mos 21: 23), slik er også det korsfestede "gamle menneske" både i Guds og for vårt gjenfødte øye, forbannet og avskyelig.

Et korsfestet menneske døde ikke straks. De kunne leve mange dager i forferdelige smerter som gradvis tok livet av dem. Ja, de kunne til og med, på korset, bryte ut i bespottelse. Som den ene røveren på Golgata gjorde. På samme måte er heller ikke det gamle menneske straks helt død, når det er naglet til korset. Det kan ennå røre seg, spenne musklene og hisse seg opp overfor selve dødsstraffen, ved at det stanger og strir mot den villige ånd. Det er dette Luther har talt noenlunde slik om: "Ånden sier til synden: Du har å anse deg død, og ikke røre deg! Kjødet sier: Jeg er ikke død ennå. Jeg må bruke livet mitt mens jeg ennå har det! Ånden sier: Lovet være Gud for sin evige forlatelse! Kjødet sier: Hva kjenner jeg til Gud og hans nåde? Gud er slett ikke nådig! Ånden sier: Hans bud er ikke tunge; kjærlighet, langmodighet, mildhet, saktmodighet, avholdenhet - alt sammen bare dyrebare gaver. Kjødet sier: Hans bud er tunge. Jeg vil ikke være langmodig, mild, saktmodig og avholdende. Ånden sier: Gud skal gi deg en evig salighet i himmelen. I forakt svarer kjødet: Når sa jeg meg interessert i å snakke om himmelen? Hva er "salighet i himmelen" for noe? Jeg har ikke sans for slikt!" osv.

Slik kjemper Ånden og kjødet mot hverandre når det gamle menneske er korsfestet, dvs. når den gamle livsformen er brutt. Et korsfestet menneske er festet til treet både med hender og føtter, gjennom både den høyre og den venstre hånden. I den åndelige korsfestelsen blir også alt som tilhører det gamle menneske tynt og dødet på samme måte. Og dette skjer også i forskjellige forhold i vårt gamle menneske, som til og med kan stå i strid med hverandre: Et selvrettferdig så vel som som et syndig vesen. Såvel gleden i verden som gleden i min egen fromhet. Såvel gjerrigheten som sløseriet. Såvel en syndig vrede som en syndig kjærlighet. Såvel selvsikkerheten som motløsheten, osv.

Det er svært lærerikt å legge merke til hvordan dette virkelig skjer hos dem som er korsfestet med Kristus. La oss bare ta Peter som eksempel. Når han trofast fulgte sin Mester, ble hans gamle, jødiske sinn daglig dødet ved at slikt stadig ble refset av hans Herre som vokter ham. Men når han ble selvsikker, og derfor ble overlatt til Satan, så falt han og fornektet sin Herre. Og da ble han så sønderknust over dette, at han gikk ut og gråt bittert. Da han senere, overfor rådet i Jerusalem stod fast ved sannheten og bekjente Kristus, ble han hudstrøket av yppersteprestene. Også gjennom dette ble syndens lyster i ham drept (1Pet 4: 1). Men når han så senere, i Antiokia hykler av menneskefrykt, da får han en alvorlig irettesettelse av Paulus (Gal 2: 11-14). Kort sagt: Når han var trofast og sterk, da vokset selvtiliten i ham, og da måtte han lide. Men når han var svak og vaklende, da ble han også tuktet. Da måtte han også lide. Slik ser vi hvordan han er korsfestet, ved nagler gjennom både hans høyre og hans venstre hånd.

Så lenge en kristen står under Åndens tukt, skal han stadig renses og dødes, hvordan han enn er eller har det. Er jeg f. eks. rik på jordisk gods, da fristes jeg til å skape meg et Paradis på jorden, pleie kjødet og leve verdslig. Men da blir jeg snart så sterkt tuktet av Ånden at jeg blir redd for min rikdom og livslyst, og plages mer av det enn om jeg hadde levd i fattigdom. Er jeg på den annen side fattig, eller har legemlige plager, da dødes også mitt kjødelige og verdslige sinn. Er jeg åndelig begavet, og har en aktiv natur, da vil kjødet snart ha ære og ry for dette. Eller vi bare i stillhet inni oss "vokser" på dette. Men da tar Ånden fatt i meg og gjør meg virkelig redd. Han taler til meg: "Gud står de stolte imot". Holdes jeg på den annen side i åndelig fattigdom, kjenner på at jeg mangler både kraften, gavene og nåde, da dødes min egenrettferdighet også gjennom dette.

Så har vi tider da vi våker trofast i bønn. Vi strider mot synden og er villige til å avstå både fra synd og egen ære. Ja, vil virkelig gjerne få være en helliggjort kristen. Men da går det ikke lenge før en viss erkjennelse av dette begynner å vokse i hjertet mitt. Jeg får en hemmelig tilfredsstillelse i alt dette - midt oppi alt mitt alvor! Å, for en fare! Da er jeg på randen av det stupet som gjorde at engler falt fra himmelen til helvete. "Mange som er de første skal bli de siste" taler Ånden til meg. Men så gir jeg meg tvert imot over til større frihet og åndelig lettsindighet. Stor åndelighet gjør jo bare at jeg opphøyer meg, tenker jeg. Jeg begynner å ta avstand fra den alvorlige gudsfrykten og aktsomhet. Da blir snart min skyld og dom på nytt åpenbar. Da blir jeg igjen tuktet og vekket opp. Dette vil alltid være skjebnen for alle dem som er naglet til korset. Vi er naglet både med høyre og venstre hånd.

Sier du nå: Hva er det egentlig som foregår? Skal jeg tuktes og straffes fra alle kanter? Hvordan skal jeg oppføre meg i alt dette? Skal jeg ikke få hvile og fred i noe som helst? Da står nettopp Skriften der med svaret: "Du skal få ha din hvile og fred i Herren!" Men også dette er det gamle menneskes pine og død. Slik står det til med et korsfestet menneske. Uansett hvordan han oppfører seg, så drepes han. Er han stille og ydmyk, så drepes hans gamle liv. Det sliter og vrir seg urolig hit og dit. Og dermed lider han bare ennå mer. I alt som skjer får bare døden mer og mer makt.

For at syndelegemet skulle bli fratatt sin makt, så vi ikke lenger skal være treller under synden. Dette er det store målet for det gamle menneskes korsfestelse. Synden skal dødes, hvis vi virkelig står i

samfunnet med Den Hellige Gud. Paulus sier ikke at synden i oss allerede er helt drept ved korsfestelsen av det gamle menneske. For den er ikke fullkommen død før mennesket dør legemlig. Men det han sier er at "syndelegemet skulle bli fratatt sin makt", ikke skal få slippe til, skal mer og mer miste sin makt "så vi ikke lenger skal være treller under synden". Dvs. at synden skal ikke få herske mer. Vi skal ikke lenger være treller. Ikke lenger trelle i dens tjeneste. Dette virker denne korsfestelsen.

Og vi er både forpliktet og satt i stand til slik å ta avstand fra syndens slaveri. Det er skjedd på den måten Paulus tidligere har forkynt: Ved Kristi død og oppstandelse er vi døde fra vårt forrige liv i synden, og oppreist til et nytt åndelig liv. Da er hele vårt gamle forhold til synden brutt. Vi er satt fri fra trelletilstanden under den (jfr. v. 16-18). Dette kommer apostelen nærmere inn på i neste vers, ved å bruke eksempelet med de som er døde. Han sier: